

DOPORUČENÍ PRO OBCE V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ

EDICE MMR PRO OBCE 7

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Mgr. Pavla Čerychová

programová ředitelka Sdružení pro integraci a migraci

PhDr. Marie Jelínková, Ph.D.

Fakulta sociální Univerzity Karlovy

O JAKOU PUBLIKACI SE JEDNÁ / KOMU JE URČENA

Podkladový, pomocný a návodný materiál, primárně určený místním samosprávám.

Informace a doporučení pro praxi jsou záměrně uzpůsobeny situaci v menších obcích nebo také pro další instituce, které dosud s migranty nemají rozsáhlejší zkušenosti.

Zároveň ale možný zdroj inspirace pro ostatní.

DŮVODY VZNIKU PUBLIKACE

Odpovídá na přímou poptávku samosprávy

= snaha vyhovět jejím představám o komplexním a výstižném, ale zároveň stručném a jasném návodu.

Kladené otázky:

Jak zohlednit požadavky státu, obyvatel města/obce i migrantů a migrantek? Jak v ideálním případě vytěžit poznatky jiných samospráv s dřívějšími zkušenostmi v oblasti integrace a jak se poučit i z chyb, kterých se v minulosti nevyvarovaly?

Ministerstvo pro místní rozvoj reaguje na aktuální otázky a potřeby!

REGIONÁLNÍ/LOKÁLNÍ ROVINA

INTEGRACE

DOPORUČENÍ PRO OBCE
V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ

EDICE MMR PRO OBCE 7

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Migrace/integrace = důležitá témata i v současné nejisté době

Časté stěhování migrantů a migrantek do menších měst a obcí

X

Obtížná role samospráv (absence zdrojů, kapacit, znalostí a zkušeností měst a obcí pro práci s touto skupinou, malá možnost ovlivnit složení obyvatel na území X zároveň velká odpovědnost, vzrůstající nároky, ožehavost tématu, nové výzvy)

Samosprávy mají k migrantům a migrantkám i většinové populaci nejbližší a rozhodující měrou přispívají k tomu, zda se bude nově příchozím i původním obyvatelům v místě dobře žít a zda spolu budou vycházet.

O co větší jsou dnes výzvy kladené na samosprávy v otázkách integrace, o to důležitější jsou konkrétní odpovědi = jednoduché návody, rady a doporučení založené na znalostním základu a výběru z toho, co se už jinde osvědčilo.

HLAVNÍ CÍL: DOBŘE ZVLÁDNUTÁ INTEGRACE

DOPORUČENÍ PRO OBCE
V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ

EDICE MMR PRO OBCE 7

Dobře zvládnutá integrace - podporuje mj. ekonomický růst, inovace, napomáhá k rozvíjení mezinárodních kontaktů, přináší pocit bezpečí všem a posiluje důvěru v místní instituce

X

Nezvládnutá integrace – přispívá k šíření konfliktů, k oslabení pocitu sounáležitosti a bezpečí, vede k rozvoji xenofobie a polarizaci společnosti.

Zájem krajů i obcí hledat vlastní praktická řešení integrace migrantů a migrantek, která zohlední místní situaci a nabídnou všem příležitosti k zapojení se do místního společenského i ekonomického života.

OBSAH

- 1) KOHO SE TÝKÁ INTEGRACE
- 2) PROČ A JAK INTEGROVAT
- 3) INTEGRACE V PRAXI
- 4) ZÁVĚR
- 5) KDYŽ POTŘEBUJETE (VĚDĚT) VÍC
- 6) PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ZDROJŮ
- 7) SEZNAM ZKRATEK, SCHÉMAT, MAP A GRAFŮ

1) KOHO SE TÝKÁ INTEGRACE

- DIVERZITA CIZINCŮ
- CIZINCI V ČR (5,8% obyvatelstva, rozdělení podle právního statusu)
- REGISTRAČNÍ POVINNOST CIZINCŮ
- OBECNĚ O INTEGRACI
- KDO JE KDO V PROCESU INTEGRACE
- LOKÁLNÍ ROVINA INTEGRAČNÍ POLITIKY – DŮLEŽITÁ ROLE SAMOSPRÁV PŘI INTEGRACI CIZINCŮ

DŮLEŽITOST ROLE SAMOSPRÁV PŘI INTEGRACI

Samosprávy jsou **prvními příjemci cizinců** a s výzvami integrace se setkávají každý den.

Vztahy cizinců s tzv. většinovou společností v místě bydliště, práce, školy či komunitního života a každodenní interakce **se významně podepisují na úspěšnosti integrace jako celku.**

Samosprávy **lépe znají specifické potřeby cizinců** i tzv. většinové společnosti.

Samosprávy **mohou poskytovat žádanou zpětnou vazbu** ústředním orgánům státní správy o fungování integrační politiky, o místní situaci cizinců a o problémech, které vyžadují řešení.

Samosprávy **mohou formulovat konkrétní strategie a opatření**, které jsou flexibilnější i adresnější než oficiální národní politiky.

KIC vnímá aktivní působení územní samosprávy jako **klíčový předpoklad pro začlenění cizinců i bezkonfliktní soužití ve společnosti.**

Každoroční *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace* vymezuje **integraci na lokální a regionální úrovni jako jednu z priorit integrační politiky ČR.**

Dopad nezvládnuté integrace by se nejvýrazněji projevil na úrovni samosprávy.

K financování integračních projektů samosprávami je určen **národní dotační titul MV: Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni.**

2) PROČ A JAK INTEGROVAT

- MNOHOSTRANNÁ SPOLUPRÁCE ANEB NEJSTE V TOM SAMI
- ZPŮSOBY MAPOVÁNÍ LOKÁLNÍ SITUACE
- STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ
- FINANCOVÁNÍ
- JAK NA PROJEKTY

ZÁKLADNÍ DOPORUČENÍ

3) INTEGRACE V PRAXI

- **SLUŽBY OBCE PRO CIZINCE** (role úřadu samosprávy a jeho jednotlivých odborů, role interkulturních pracovníků)
- **PARTICIPACE CIZINCŮ NA ŽIVOTĚ V OBCI**
- **KOMUNIKACE S VĚTŠINOVOU SPOLEČNOSTÍ O INTEGRACI**
- **JAK ČELIT STRACHU Z MIGRACE**

INSPIRUJÍCÍ PŘÍKLADY

4) ZÁVĚR

Úspěšná integrace představuje důležitý, ale zároveň i **dlouhodobý a mnohdy nejednoduchý proces**, jehož **klíčová část se jasně odehrává v lokální či regionální rovině**.

Předkládaná shrnutí, návody či příklady dobré praxe proto MMR shromáždilo se **záměrem ulehčit samosprávě v její každodenní činnosti v oblasti integrace**, a zároveň i ve snaze **poskytnout jí potřebnou metodickou podporu**.

Některé **zkušenosti samospráv** jsou pochopitelně jen **obtížně přenositelné**; velmi záleží na konkrétních situacích v dané lokalitě. Záměrně **jsou však popsány tak, aby z nich bylo možné použít jen ty informace, které jsou pro danou obec (město, kraj) relevantní a přizpůsobit je specifickým podmínkám a situacím**, v nichž se faktická integrace odehrává.

Publikace tak může být praktickým a užitečným průvodcem i zdrojem inspirace, předcházet napětí mezi nově příchozími a starousedlíky a ve svém důsledku výrazně napomoci rozvoji sociální soudržnosti v konkrétní obci, městě či kraji. A to i s vědomím, že v jejich pravomoci je hledat vlastní, co možná nejúčinnější řešení a přístupy k integraci.

5) KDYŽ POTŘEBUJETE (VĚDĚT) VÍC

Obecné informace o integraci (odkazy na základní dokumenty nebo slovníček pojmů)

Specializované informace (o síťování, mapování, plánování, financování, účastí cizinců na životě v obci, komunikaci s cizinci, komunikaci s většinovou společností, o předcházení strachu z migrace)

Inspirace (dobrá praxe)

Kontakty (odkazy na registr poskytovatelů sociálních služeb nebo adresář NNO)

O INTEGRACI A MIGRACI

ZDROJE, ZKRATKY, SCHÉMATA, MAPY A GRAFY (6 a 7)

DOPORUČENÍ PRO OBCE
V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ

EDICE MMR PRO OBCE 7

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Koncepční a legislativní materiály

Metodiky a manuály

Další webové zdroje

VŠUDE PROLINKY

Seznam zkratk

Seznam použitých map a grafů

SHRNUTÍ

DOPORUČENÍ PRO OBCE
V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ

EDICE MMR PRO OBCE 7

Téma integrace je v publikaci MMR
zpracováno jednoduše, přístupně a přehledně.

**CÍL MMR I AUTORSKÉHO TÝMU:
PODAT POMOCNOU RUKU SAMOSPRÁVĚ**

Rozdělení do tematických sekcí.

Každou řešenou oblast ilustrují příklady z praxe.

Sebraná data reflektují situaci ke konci roku 2020.

Dostupné v tištěné i online verzi na webu aplikace ObcePRO

[doporuceni_pro_obce_v_oblasti_integrace_cizincu.pdf \(obcepro.cz\)](https://obcepro.cz/doporuceni-pro-obce-v-oblasti-integrace-cizincu.pdf)

K dispozici je i podrobnější verze – **MANUÁL LOKÁLNÍ INTEGRACE**

OBSÁHLEJŠÍ, ŠIRŠÍ VERZE PUBLIKACE

= MANUÁL LOKÁLNÍ INTEGRACE MIGRANTŮ V ČR

Ke stažení [ZDE](#)

Díky své struktuře i provedení umožňuje rychle navigovat tam a zpátky mezi jednotlivými tématy podle zájmu či potřeby a propojovat tak dílčí oblasti, které s integrací migrantů souvisejí.

Není určen k lineárnímu čtení.

Komplexní materiál (224 stran).Vyjímatelné očíslované listy (infosheety) různého rozsahu, výstižná a přehledná grafika.

JAKÝM OBLASTEM SE MANUÁL VĚNUJE

13 tematických kapitol, barevně odlišených a oddělených předělovými listy.

Kapitoly 1–6 = obecné principy integrace, společné oblasti a postupy, které samosprávy ve vztahu k integraci migrantů řeší (např. financování, strategické řízení či komunikace).

Kapitoly 7–12 = dílčí tematické oblasti integrace (např. školství, zaměstnanost, sociální služby či zdravotnictví).

Kapitola 13 - souhrnný Slovník a přehledná tabulka kontaktů na organizace pracující s migranty.

ŘEŠENÉ OBLASTI V MANUÁLU

- 1 RÁMEC A AKTÉŘI INTEGRACE MIGRANTŮ V ČR
- 2 SAMOSPRÁVA JAKO POSKYTOVATEL A PŘÍJEMCE DOTACÍ
- 3 STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ INTEGRACE V SAMOSPRÁVĚ
- 4 INTEGRACE NA ÚROVNI OBCE
- 5 KOMUNIKACE S VĚTŠINOVOU SPOLEČNOSTÍ
- 6 KOMUNIKACE S MIGRANTY
- 7 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM
- 8 ZAMĚSTNANOST
- 9 SOCIÁLNÍ OBLAST
- 10 ZDRAVOTNICTVÍ
- 11 „UPRCHLÍCI“ – SPECIFICKÝ REŽIM MEZINÁRODNÍ OCHRANY
- 12 BEZPEČNOST

POUŽITÉ IKONY A JEJICH VÝZNAMY

	Legislativa	Přehled nejdůležitějších zákonů a relevantních paragrafů dané téma. Veškerá uvedená legislativa je v platném ; k červnu 2020.
	Základní doporučení	Přehled základních kroků, které může samospráva zvážit a snadno provést v praxi (ať už jednotlivě, v navrhovaném či jiném pořadí).
	Podrobněji jak na to	Zjednodušené schéma/zjednodušená schémata či tabulky, které detailněji rozpracovávají některý z kroků popsany v sekci Základní doporučení.
	Pohled z praxe	Souhrn informací a podnětů z integrační praxe vytipovaných organizací a institucí.
	Slovník	Stručné vysvětlení klíčových pojmů.
	Příklady z praxe	Příklady integračních projektů a opatření z českého prostředí.
	Užitečné odkazy	Tipy na další české a zahraniční zdroje, ve kterých se o tématu dozvíte více.
	Financování	Odkaz na přehled vybraných dotačních titulů pro dané téma, umístěný na druhé straně předělového listu.
	S tématem souvisí	Odkazy na další <u>infosheety</u> , které s tématem úzce souvisí.
	Poznámky	Prostor pro poznámky.

AUTOŘI/SPOLUAUTOŘI MANUÁLU

Desítky odborníků ze všech možných oblastí (akademická síla, státní správa, migranti samotní...)

Zapojení řady osob ze zcela odlišných oblastí = zároveň i vznik faktických úskalí, jak na malém prostoru zohlednit různé pohledy zúčastněných na zdánlivě stejné věci.

Shrnutí různorodých poznatků = zároveň i nastolení složitých otázek, na něž objektivně neexistují jednoduché odpovědi

Výsledný materiál nepředstavuje pohled neziskového sektoru na integraci ani mentoring směrem ke státní správě.

**NA JEHO ZÁKLADĚ VZNIKLA I PUBLIKACE MMR –
DOPORUČENÍ PRO OBCE V OBLASTI INTEGRACE**

SHRNUTÍ PREZENTACE

**TÝM MIS DVA ROKY PRACOVAL NA VZNIKU
PODROBNÉHO MANUÁLU LOKÁLNÍ INTEGRACE.**

**MMR TENTO VZNIK SLEDOVALO A SPRÁVNĚ IDENTIFIKOVALO
POTŘEBU ZAŘADIT TÉMA DO SVÉ EDICE.**

**NA ZÁKLADĚ JASNĚ DEFINOVANÝCH POTŘEB A VZÁJEMNÉ DOMLUVY
VZNIKLA DOPORUČENÍ PRO OBCE V OBLASTI INTEGRACE CIZINCŮ.**

Děkujeme za pozornost.

Mgr. Pavla Čerychová

PhDr. Marie Jelínková, Ph.D

www.migrace.com